

KOMISJA

DECYZJA KOMISJI

z dnia 21 października 2008 r.

w sprawie pomocy państwa C 44/07 (ex N 460/07) której Francja zamierza udzielić na rzecz przedsiębiorstwa FagorBrandt

(notyfikowana jako dokument nr C(2008) 5995)

(Jedynie tekst w języku francuskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2009/485/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami⁽¹⁾ i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

- (1) Pismem z dnia 6 sierpnia 2007 r. Francja zgłosiła Komisji pomoc restrukturyzacyjną na rzecz grupy FagorBrandt.
- (2) Pismem z dnia 10 października 2007 r. Komisja powiadomiła Francję o swojej decyzji o wszczęciu postępowania określonego w art. 88 ust. 2 Traktatu WE w odniesieniu do tej pomocy.
- (3) Decyzję Komisji o wszczęciu postępowania (zwaną dalej „decyzją o wszczęciu postępowania”) opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*⁽²⁾. Komisja zwróciła się do zainteresowanych stron o zgłaszanie uwag do przedmiotowej pomocy.

- (4) Komisja otrzymała uwagi od trzech zainteresowanych stron, a mianowicie od dwóch konkurentów i od beneficjenta pomocy. Electrolux przedstawił uwagi pismem z dnia 14 grudnia 2007 r. Po spotkaniu ze służbami Komisji w dniu 20 lutego 2008 r. przedsiębiorstwo to przedstawiło dodatkowe uwagi pismami z dnia 26 lutego 2008 r. i z dnia 12 marca 2008 r. Jeden konkurent, który pragnie zachować anonimowość, przedstawił⁽³⁾ uwagi pismem z dnia 17 grudnia 2007 r. FagorBrandt przedstawił uwagi pismem z dnia 17 grudnia 2007 r. Komisja przekazała te uwagi Francji pismami z dnia 15 stycznia 2008 r. i z dnia 13 marca 2008 r., umożliwiając jej ich skomentowanie. Komisja otrzymała uwagi Francji odpowiednio pismem z dnia 15 lutego 2008 r. i w dokumencie złożonym podczas spotkania w dniu 18 marca 2008 r. (zob. poniżej).

- (5) Pismem z dnia 13 listopada 2007 r. Francja przekazała Komisji swoje uwagi dotyczące decyzji o wszczęciu postępowania. Dnia 18 marca 2008 r. odbyło się spotkanie służb Komisji, władz francuskich i FagorBrandt. Po tym spotkaniu władze francuskie przedstawiły informacje pismami z dnia 24 kwietnia 2008 r. i z dnia 7 maja 2008 r. Drugie spotkanie tych samych stron odbyło się dnia 12 czerwca 2008 r. Po tym spotkaniu władze francuskie przedstawiły informacje pismem z dnia 9 lipca 2008 r. Dnia 15 lipca 2008 r. Komisja zwróciła się o dodatkowe informacje, które władze francuskie dostarczyły dnia 16 lipca 2008 r.

2. OPIS

- (6) Przedmiotowa pomoc jest pomocą restrukturyzacyjną. Przewidziana kwota pomocy wynosi 31 mln EUR. Dotacja ta pochodzi z francuskiego Ministerstwa Gospodarki, Finansów i Zatrudnienia.

⁽¹⁾ Dz.U. C 275 z 16.11.2007, s. 18.

⁽²⁾ Zob. przypis 1.

⁽³⁾ Wspomniana strona zainteresowana zwróciła się telefonicznie i pismem z dnia 16 grudnia 2007 r. o przedłużenie terminu jednego miesiąca na składanie uwag, czemu Komisja się nie sprzeciwiła.

- (7) Beneficjentem pomocy jest spółka FagorBrandt SA posiadająca kilka spółek zależnych, w których skupiono działalność produkcyjną i handlową. Grupa ta (zwana dalej „spółką FagorBrandt”) należy pośrednio do przedsiębiorstwa Fagor Electrodomésticos S. Coop (zwanego dalej „Fagor”), spółdzielni prawa hiszpańskiego. Kapitał tej spółdzielni rozkłada się między około 3 500 członków (pracowników udziałowców), z których żaden nie może posiadać więcej niż 25 % kapitału spółdzielni.
- (8) Sam Fagor należy do zrzeszenia spółdzielni Mondragón Corporación Cooperativa (zwanego dalej „MCC”), w którego obrębie każda spółdzielnia zachowuje niezależność prawną i finansową. Fagor należy do działu „Gospodarstwo domowe” grupy branżowej „Przemysł” w ramach MCC.
- (9) Obroty spółki FagorBrandt w 2007 r. wyniosły 903 mln EUR. Spółka prowadzi działalność we wszystkich sektorach dużych urzędzeń gospodarstwa domowego z podziałem na trzy główne rodziny produktów: urządzenia do prania i zmywania (zmywarki do naczyń, pralki, suszarki do ubrań, pralko-suszarki), do chłodzenia (lodówki, zamrażarki skrzyniowe i szufladkowe) oraz do gotowania (piekarniki tradycyjne, kuchenki mikrofalowe, kuchenki, płyty kuchenne, wyciągi kuchenne).
- (10) W sekcji 2.1 decyzji o wszczęciu postępowania Komisja dostarczyła dalszych informacji na temat beneficjenta i przedstawiła powody jego trudności.

3. POWODY WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA

- (11) Komisja wyraziła wątpliwości z pięciu następujących powodów: (i) ryzyko obejścia zakazu pomocy restrukturyzacyjnej dla nowo utworzonych przedsiębiorstw; (ii) ryzyko obejścia obowiązku zwrotu pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem; (iii) wątpliwości dotyczące przywrócenia długoterminowej rentowności przedsiębiorstwa; (iv) niewystarczający charakter środków wyrównawczych; (v) wątpliwości dotyczące ograniczenia pomocy do niezbędnego minimum, w szczególności jeśli chodzi o wkład beneficjenta.
- 3.1. Ryzyko obejścia zakazu pomocy restrukturyzacyjnej dla nowo utworzonych przedsiębiorstw**
- (12) Ponieważ spółka FagorBrandt została utworzona w styczniu 2002 r., w rozumieniu pkt 12 Wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw (zwanych dalej „wytycznymi dotyczącymi restrukturyzacji”) ⁽⁴⁾ była ona nowo utworzonym przedsiębiorstwem do stycznia 2005 r., tj. przez trzy lata od chwili utworzenia. Oznacza to, że zarówno w czasie, gdy przedsiębiorstwo korzystało ze zwolnienia podatkowego przewidzianego w art. 44f francuskiego powszechnego kodeksu podatkowego (zwanego dalej „pomocą 44f”), jak i w czasie, gdy w grudniu 2003 r. Komisja uznała tę

pomoc za niezgodną ze wspólnym rynkiem i nakazała jej odzyskanie ⁽⁵⁾, spółka FagorBrandt była nowo utworzonym przedsiębiorstwem. Na mocy pkt 12 wytycznych dotyczących restrukturyzacji nie kwalifikowała się ona do pomocy restrukturyzacyjnej. W związku z tym opóźnienie przez Francję odzyskania pomocy uznanej w grudniu 2003 r. za niezgodną ze wspólnym rynkiem, do czasu, gdy spółka nie była już nowo utworzonym przedsiębiorstwem, a tym samym zaczęła kwalifikować się do uzyskania pomocy restrukturyzacyjnej, mogłoby stanowić próbę obejścia zakazu określonego w pkt 12 wytycznych dotyczących restrukturyzacji.

3.2. Ryzyko obejścia obowiązku zwrotu pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem

- (13) Zauważając, że zgłoszona pomoc może w dużej części posłużyć sfinansowaniu zwrotu pomocy 44f, Komisja wyraża wątpliwości, czy zgłoszona pomoc nie stanowi próby obejścia obowiązku zwrotu tej niezgodnej ze wspólnym rynkiem pomocy, czyniąc ten zwrot bezprzedmiotowym i bezskutecznym.

3.3. Wątpliwości dotyczące długoterminowej rentowności przedsiębiorstwa

- (14) Jeśli chodzi o przywrócenie długoterminowej rentowności przedsiębiorstwa, Komisja wyraża dwie wątpliwości. Z jednej strony, zauważając, że oczekiwane obroty za 2007 r. wzrastają o około 20 % w stosunku do obrotów za poprzedni rok, Komisja zastanawia się, na jakich elementach opiera się ta prognoza. Z drugiej strony Komisja zauważyła, że plan restrukturyzacji nie wskazywał, w jaki sposób spółka FagorBrandt miała zamiar poradzić sobie ze zwrotem pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem, jaką otrzymała jej włoska spółka zależna.

3.4. Niewystarczający charakter środków wyrównawczych

- (15) Komisja wyraziła również wątpliwości, czy dopuszczalne jest niewdrożenie środków wyrównawczych, dodatkowych w stosunku do środków już wprowadzonych w ramach planu restrukturyzacji. Komisja przypomniła następujące fakty:
- (i) wytyczne dotyczące restrukturyzacji (pkt 38–41) nakładają na beneficjentów spełniających kryterium „dużego przedsiębiorstwa” obowiązek wprowadzenia środków wyrównawczych;

⁽⁴⁾ Dz.U. C 244 z 1.10.2004, s. 2

⁽⁵⁾ Decyzja Komisji 2004/343/WE z dnia 16 grudnia 2003 r. dotycząca systemu pomocy państwa wprowadzonego przez Francję w zakresie przejmowania przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji, Dz.U. L 108 z 16.4.2004, s. 38.

- (ii) z jednej strony bez pomocy spółka FagorBrandt wycofałaby się z rynku, a z drugiej konkurenci spółki FagorBrandt to przede wszystkim przedsiębiorstwa europejskie; tym samym zniknięcie spółki FagorBrandt umożliwiłoby jej europejskim konkurentom znaczne zwiększenie sprzedaży i produkcji;
- (iii) wydaje się, że w oparciu o pkt 40 wytycznych dotyczących restrukturyzacji ogółu, dotychczas wdrożonych środków nie można zaliczyć do środków wyrównawczych;
- (iv) Komisja podkreśliła, że wytyczne obowiązujące w czasie analizy przypadków Bull⁽⁶⁾ i Euromoteurs⁽⁷⁾, na które powołuje się Francja, nie nakładały obowiązku wdrożenia środków wyrównawczych; podkreśliła również inne zasadnicze różnice między tymi przypadkami a niniejszą sprawą.

3.5. Wątpliwości co do wkładu beneficjenta

- (16) Komisja wyraziła wątpliwości, czy spełnione zostały warunki określone w pkt 43 i 44 wytycznych dotyczących restrukturyzacji. Z jednej strony władze francuskie nie włączyły zwrotu pomocy 44f do kosztów restrukturyzacji, a z drugiej nie wyjaśniły pochodzenia niektórych kwot zaliczonych do „udziału własnego beneficjenta”.

4. UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON

4.1. Uwagi przedsiębiorstwa Electrolux

- (17) Przedsiębiorstwo Electrolux wskazuje, że w celu sprostania wyzwaniom globalnej konkurencji przeprowadziło zasadnicze i bardzo kosztowne plany restrukturyzacji. Aby zachować konkurencyjność, przedsiębiorstwo było zmuszone podjąć drastyczne środki, takie jak zamknięcie ośmiu zakładów w Europie Zachodniej, których produkcję przeniesiono w większości do innych zakładów istniejących w Europie i do nowych zakładów w Polsce i na Węgrzech. Podobne operacje restrukturyzacyjne przeprowadziła większość przedsiębiorstw sektora dużych urządzeń gospodarstwa domowego. Dlatego też przedsiębiorstwo to ubolewa, że spółka FagorBrandt może otrzymać wsparcie w sytuacji, z którą reszta sektora musi się zmierzyć bez podobnej pomocy. Pomoc zakłócałaby konkurencję kosztem innych przedsiębiorstw.

4.2. Uwagi drugiego konkurenta

- (18) Konkurent ten, który chce zachować anonimowość, uważa po pierwsze, że planowana pomoc nie pomoże przywrócić przedsiębiorstwu długoterminowej rentowności. Uważa, że w celu zagwarantowania dalszego istnienia przedsiębiorstwa konieczna jest zasadnicza reorganizacja przemysłowa. Konkurent ten uważa, że spółka FagorBrandt nie będzie dysponowała środkami na sfinansowanie koniecznych inwestycji. Pomoc nie pozwoli również osiągnąć spółce FagorBrandt niezbędnej wielkości, co poprawiłoby jej pozycję w negocjacjach z

dużymi dystrybutorami, którzy preferują dostawców prowadzących na rynku Unii Europejskiej działalność na większą skalę.

- (19) Po drugie, konkurent uważa, że pomoc nie jest ograniczona do niezbędnego minimum, ponieważ spółka FagorBrandt mogłaby uzyskać środki niezbędne na restrukturyzację od swojego akcjonariusza i od spółdzielni (tj. MCC, w której skład wchodzi bank Caja Laboral), do której ten ostatni należy.
- (20) Po trzecie, konkurent uważa, że pomoc może zakłócać konkurencję i wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Z jednej strony większość przedsiębiorstw sektora produkuje w Europie, można je więc uznać za europejskie. Azjatyccy i tureccy konkurenci mają znaczącą pozycję tylko w przypadku niektórych produktów. Z drugiej strony spółka FagorBrandt jest piątym podmiotem na rynku europejskim i posiada silną pozycję na rynku francuskim, hiszpańskim i polskim. Konkurent uważa tym samym, że z powodu braku środków wyrównawczych pomoc nie mogłaby zostać uznana przez Komisję za zgodną ze wspólnym rynkiem.

- (21) Po czwarte, wcześniejsze przyznanie nielegalnej pomocy przez Francję i Włochy nasuwa dwa wnioski: z jednej strony trudności spółki FagorBrandt stale się powtarzają, co jest rozstrzygające w kwestii jej rentowności; z drugiej strony zgłoszona pomoc najprawdopodobniej zostanie wykorzystana do zwrotu niezgodnej z prawem pomocy, co byłoby obejściem obowiązku zwrotu.

4.3. Uwagi spółki FagorBrandt

- (22) Uwagi spółki FagorBrandt są podobne do uwag władz francuskich, które streszczono poniżej.

5. UWAGI FRANCJI

5.1. Uwagi Francji dotyczące decyzji o wszczęciu postępowania

- (23) Jeśli chodzi o ewentualne obejście zakazu pomocy restrukturyzacyjnej dla nowo utworzonych przedsiębiorstw, władze francuskie nie zaprzeczają, że spółkę FagorBrandt należy uznać za „nowo utworzone przedsiębiorstwo” w okresie trzech lat od czasu utworzenia, zgodnie z pkt 12 wytycznych dotyczących restrukturyzacji. Zauważają jednak, że kwestia ewentualnej pomocy restrukturyzacyjnej dla spółki FagorBrandt została po raz pierwszy poruszona dopiero w 2006 r., w związku z trudnościami, jakie spółka przeżywała od 2004 r. i po uwzględnieniu jej pogarszającej się sytuacji finansowej od 2005 r., tj. w trakcie piątego roku istnienia przedsiębiorstwa. Inaczej rzecz ujmując, przedsiębiorstwo nie miało powodów, by zwrócić się o pomoc restrukturyzacyjną, zanim znalazło się w sytuacji uzasadniającej tę pomoc, tj. w 2006 r. W konsekwencji kwestia ewentualnego obejścia zasady „trzech lat” jest bezprzedmiotowa.

⁽⁶⁾ Decyzja Komisji 2005/941/WE z dnia 1 grudnia 2004 r. dotycząca pomocy państwa, którą Francja ma zamiar wdrożyć na rzecz spółki Bull, Dz.U. L 342 z 24.12.2005, s. 81, pkt 55–63.

⁽⁷⁾ Decyzja Komisji 2006/747/WE z dnia 26 kwietnia 2006 r. dotycząca pomocy państwa jaką Francja zamierza wdrożyć na rzecz spółki Euromoteurs (C 1/2005 (ex N426/2004)), Dz.U. L 307 z 7.11.2006, s. 213, pkt 30–31 i 42.

- (24) Jeśli chodzi o przypuszczenie, jakoby zgłoszona pomoc czyniła obowiązek zwrotu bezskutecznym, Francja przypomina, że przedsiębiorstwo nie jest zagrożone wyłącznie ze względu na zwrot pomocy. Trudności finansowe rozpoczęły się bowiem w 2004 r., a sytuacja mocno pogorszyła się w 2005 i 2006 r. Jak stwierdza Komisja w decyzji o wszczęciu postępowania, przedsiębiorstwo jest zagrożone w rozumieniu wytycznych dotyczących restrukturyzacji. Francja wnioskuje z tego, że przedsiębiorstwo kwalifikuje się w związku z tym do pomocy restrukturyzacyjnej, jeśli pozostałe warunki uzyskania tej pomocy są spełnione. Kwestia, czy przedsiębiorstwo mogłoby przetrwać do końca 2007 r. lub 2008 r. czy też nie, jeśli nie musiałyby zwrócić pomocy, jest bezprzedmiotowa, ponieważ zwrot pomocy jest obowiązkowy i to od czasu negatywnej decyzji Komisji dotyczącej programu określonego w 2003 r. w art. 44f. Wniosek o pomoc uzasadnia więc nagromadzenie trudności finansowych wynikających z kosztów restrukturyzacji poniesionych dotychczas przez przedsiębiorstwo, z niezakończenia restrukturyzacji, a także ze wszystkich innych kosztów, które przedsiębiorstwo musi wziąć pod uwagę, w tym zwrot pomocy.
- (25) Jeśli chodzi o przywrócenie długoterminowej rentowności i związane z nim dwie wątpliwości przedstawione w decyzji o wszczęciu postępowania, władze francuskie mają następujące spostrzeżenia. Jeśli chodzi o prognozę wzrostu obrotów w 2007 r. o 20 % w stosunku do roku obrotowego 2006, wynika ona przede wszystkim ze zmiany obszaru działalności spółki FagorBrandt, jaka miała miejsce w 2006 r. Jeśli chodzi o nieuwzględnienie zwrotu niezgodnej z prawem pomocy, jaką otrzymała włoska spółka zależna (pomoc przyznana w ramach przejęcia przez spółkę Brandt Italia działu urządzeń gospodarstwa domowego spółki Ocean Spa), władze francuskie wskazują, że zwrot ten nie powinien wpłynąć na rentowność przedsiębiorstwa, biorąc pod uwagę fakt, że kwota, którą ostatecznie obciążono spółkę Brandt Italia, nie powinna przekroczyć [1 mln] (*) EUR, przy czym różnica obciąża podmiot zapewniający sprzedaż w ramach przedmiotowej działalności.
- (26) Jeśli chodzi o brak środków wyrównawczych, Francja powtarza, że przedsiębiorstwo zbyło już w 2004 r. spółkę Brandt Components (zakład w Nevers). Ponadto spółka zmniejszyła zdolności produkcyjne, zaprzestając produkcji zamrażarek skrzyniowych i wolnostojących kuchenek mikrofalowych. Władze francuskie przypominają również, że pomoc spowodowała zakłócenie konkurencji w bardzo niewielkim stopniu, co ogranicza konieczność wprowadzenia środków wyrównawczych. Spółka FagorBrandt ma bowiem [0–5] % udziałów w rynku europejskim, co jest bardzo słabym wynikiem w porównaniu z głównymi konkurentami. Władze francuskie uważają skądinąd, że obecność przedsiębiorstwa na rynku pozwoli na uniknięcie sytuacji oligopolu. W trakcie formalnego postępowania wyjaśniającego władze francuskie zaproponowały wdrożenie dodatkowych środków wyrównawczych.
- (27) Jeśli chodzi o wątpliwości Komisji dotyczące ograniczenia pomocy do minimum i własnego wkładu benefi-

cjenta, władze francuskie mają następujące spostrzeżenia. Jeśli chodzi o nieuwzględnienie zwrotu pomocy w kosztach restrukturyzacji, wskazują one, że zwrotu niezgodnej ze wspólnym rynkiem pomocy nie można a priori uznać za koszty restrukturyzacji. W odniesieniu do „udziału własnego beneficjenta”, zgodnie z określeniem użytym w zgłoszeniu, władze francuskie tłumaczą, że chodzi tu o pożyczki bankowe.

5.2. Uwagi Francji do uwag zainteresowanych stron

- (28) W odniesieniu do uwag przedsiębiorstwa Electrolux Francja podkreśla, że środki restrukturyzacyjne podjęte przez Electrolux i innych konkurentów nie miały na celu poprawy trudnej sytuacji gospodarczej, lecz wzmocnienie pozycji na rynku dużych urządzeń gospodarstwa domowego. Francja uważa więc, że sytuacja spółki FagorBrandt i konkurentów, którzy zresztą dysponują o wiele większymi środkami finansowymi ze względu na większe rozmiary, nie jest porównywalna.
- (29) W odniesieniu do uwag dotyczących długoterminowej rentowności spółki FagorBrandt, przedstawionych przez przedsiębiorstwo, które zastrzegło sobie anonimowość, władze francuskie podkreślają przede wszystkim, że spółka FagorBrandt podjęła środki zmierzające najpierw do zmniejszenia strat i zwiększenia marży, a docelowo do umożliwienia uzyskania lepszej pozycji na rynku, w szczególności poprzez rozwój [...]. Ponadto władze francuskie uważają, że spółka FagorBrandt nadal będzie dysponowała rzeczywistym potencjałem badawczo-rozwojowym, „który pozwoli jej wprowadzić na rynek innowacyjne produkty o dużej wartości dodanej”.
- (30) Jeśli chodzi o stwierdzenie, że pomoc nie jest ograniczona do minimum, ponieważ spółka FagorBrandt mogłaby uzyskać finansowanie od swoich akcjonariuszy, władze francuskie podkreślają, że MCC nie jest strukturą holdingową, lecz przedsięwzięciem spółdzielczym. W tym przedsięwzięciu spółdzielczym każda spółdzielnia, w tym Fagor i bank Caja Laboral, jest niezależna i zależy od decyzji własnych pracowników spółdzielców, którzy są jej właścicielami. Spółka FagorBrandt może więc liczyć jedynie na wsparcie finansowe ze strony Fagor ograniczone bieżącymi zdolnościami tego ostatniego przedsiębiorstwa. Nabywanie spółki FagorBrandt zmniejszyło pole manewru Fagor w zakresie środków pieniężnych i przedsiębiorstwo to nie może obecnie udzielać finansowania powyżej pewnego poziomu.
- (31) Po trzecie, w odpowiedzi na domniemane negatywne skutki dla konkurencji władze francuskie wskazują na sprzeczności w uwagach zainteresowanej strony, która zastrzegła sobie anonimowość. Z jednej strony ta ostatnia stwierdza, że pomoc naruszałaby warunki konkurencji w obrębie rynku europejskiego. Z drugiej strony przyznaje, że spółka FagorBrandt jest zbyt mała w porównaniu z głównymi podmiotami, co stanowi zagrożenie dla jej rentowności. W odniesieniu do braku środków wyrównawczych władze francuskie przypominają skądinąd, że wdrożyły dotychczas znaczne środki wyrównawcze i że proponują wdrożenie nowych.

(*) Informacje objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy służbowej.

- (32) Po czwarte, w odpowiedzi na stwierdzenia oparte na wcześniejszym przyznaniu przez Francję i Włochy pomocy niezgodnej z prawem Francja przypomina, że ta niezgodna z prawem pomoc dotyczyła nie programu restrukturyzacji przedsiębiorstwa, a programu mającego na celu utrzymanie zatrudnienia na określonym obszarze. Francja podkreśla skądinąd, w oparciu o informacje przekazane Komisji dnia 17 grudnia 2007 r. przez spółkę FagorBrandt, że nie ma żadnego faktycznego związku między kwotą przyznanej pomocy (około 20 mln EUR pomocy netto po opodatkowaniu) a kwotą pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem (około [25–30] mln EUR po naliczeniu odsetek). Ponadto koszty restrukturyzacji są szacowane na [50–90] mln EUR, a tym samym są wyraźnie wyższe od kwoty pomocy restrukturyzacyjnej, o którą wnioskowano. Władze przypominają także o zamiennym charakterze wydatków.
- (33) Jeśli chodzi o uwagi przedstawione Komisji przez spółkę FagorBrandt, władze francuskie stwierdzają, że mogą jedynie zgodzić się z tymi wyjaśnieniami, tym bardziej, że uzupełniają one ich własne uwagi.

6. OCENA POMOCY

6.1. Istnienie pomocy w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE

- (34) W sekcji 3.1 decyzji o wszczęciu postępowania Komisja stwierdza, że środek stanowi pomoc w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE. Żadna ze stron nie zakwestionowała tego stwierdzenia.

6.2. Podstawa prawna oceny

- (35) Artykuł 87 ust. 2 i 3 Traktatu określają odstępstwa od ogólnej niezgodności ze wspólnym rynkiem określonej w ust. 1 tego artykułu. Odstępstwa określone w art. 87 ust. 2 Traktatu najwyraźniej nie mają zastosowania w niniejszym przypadku.
- (36) Jeśli chodzi o odstępstwa określone w art. 87 ust. 3 Traktatu, Komisja zauważa, że skoro cel pomocy nie ma wymiaru regionalnego, a odstępstwo określone w lit. b) wspomnianego ustępu najwyraźniej nie ma zastosowania, zastosowanie ma tylko odstępstwo, o którym mowa w lit. c). Zapis ten przewiduje zezwolenia na pomoc państwa przeznaczoną na ułatwienie rozwoju niektórych działań gospodarczych, o ile nie zmienia ona warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem. W tym kontekście bezsporne jest, że pomoc została przyznana w celu przywrócenia długoterminowej rentowności zagrożonemu przedsiębiorstwu. W wytycznych dotyczących restrukturyzacji Komisja przedstawiła sposób, w jaki ocenia zgodność ze wspólnym rynkiem takiej pomocy. Wytyczne te posłużą więc za podstawę prawną oceny. Komisja uważa, że żadne inne ramy wspólnotowe nie mogłyby mieć zastosowania w niniejszej sprawie. Ponadto Francja nie

powołała się na żadną inną derogację w Traktacie. Żadna z zainteresowanych stron nie odniosła się zresztą krytycznie do wyboru tej podstawy prawnej, którą wskazano już w decyzji o wszczęciu postępowania.

6.3. Kwalifikowalność przedsiębiorstwa do pomocy restrukturyzacyjnej

- (37) Aby dane przedsiębiorstwo mogło otrzymać pomoc restrukturyzacyjną, musi przede wszystkim istnieć możliwość uznania go za przedsiębiorstwo zagrożone zgodnie z definicją zawartą w sekcji 2.1 wytycznych dotyczących restrukturyzacji.
- (38) W pkt 24 decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wskazała, że wydaje się, iż przedsiębiorstwo jest zagrożone w rozumieniu pkt 11 wytycznych dotyczących restrukturyzacji. W pkt 27 decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wskazała również, że zgodnie z pkt 13 wytycznych dotyczących restrukturyzacji trudności zagrożonego przedsiębiorstwa stały się zbyt poważne, by ich rozwiązanie mogło zostać sfinansowane przez hiszpańskiego akcjonariusza przedsiębiorstwa. Wbrew tej wstępnej ocenie konkurent, który zastrzegł sobie anonimowość, uważa, że spółka FagorBrandt mogłaby otrzymać od Fagor i MCC niezbędne wsparcie finansowe, by sprostać tym trudnościom. Należy więc zbadać, czy wstępna ocena dokonana w decyzji o wszczęciu postępowania powinna ulec zmianie. Komisja zauważa, że konkurent opiera swoje stwierdzenie na artykule prasowym⁽⁸⁾, który zdaje się wskazywać, iż Fagor może z łatwością pozyskać środki na rynkach finansowych. Komisja zauważa jednak, że artykuł ten pochodzi z kwietnia 2005 r. i że od tego czasu sytuacja finansowa Fagor mocno się pogorszyła. Władze francuskie przypominają w tym względzie, że zobowiązania finansowe Fagor (poza konsolidacją zadłużenia spółki FagorBrandt) [...] ⁽⁹⁾ w 2005 r., w szczególności w wyniku zakupu akcji spółki FagorBrandt i poważnych inwestycji przemysłowych w Fagor. Ponadto Fagor w 2006 r. wniósł do spółki FagorBrandt kapitał w wysokości 26,9 mln EUR. Wszystkie te operacje niemal wyczerpały zdolność spółdzielni do podejmowania zobowiązań — jej współczynniki zadłużenia znacznie przekroczyły powszechnie przyjęte progi. Komisja uważa więc, że nie należy zmieniać oceny dokonanej w decyzji o wszczęciu postępowania w odniesieniu do kwalifikowalności przedsiębiorstwa na podstawie ust. 11 i 13 wytycznych dotyczących restrukturyzacji.
- (39) Jeśli chodzi o kwalifikowalność przedsiębiorstwa na podstawie warunków określonych w sekcji 2.1 wytycznych dotyczących restrukturyzacji, w decyzji o wszczęciu postępowania podniesiono tylko jedną wątpliwość, mianowicie ewentualne obejście zakazu pomocy restrukturyzacyjnej dla nowo utworzonych przedsiębiorstw (zob. pkt 3 powyżej „Powody wszczęcia postępowania”).

⁽⁸⁾ Dziennik *La Tribune* z dnia 14 kwietnia 2005 r.

⁽⁹⁾ Powinno być: „znacznie wzrosły”.

- (40) Komisja przeanalizowała sytuację finansową przedsiębiorstwa, którą przedstawiono w tabeli nr 1 poniżej. Wyraźnie widać, że w ciągu trzech pierwszych lat istnienia przedsiębiorstwo, nawet gdyby zwróciło pomoc 44f, nie spełniało kryteriów określonych w pkt 10 i 11 wytycznych dotyczących restrukturyzacji pozwalających na uznanie go za zagrożone: jeśli chodzi o pkt 10 wytycznych dotyczących restrukturyzacji, wydaje się, że nawet gdyby przedsiębiorstwo zwróciło pomoc w wysokości 22,5 mln EUR już w 2004 r. (tj. w miesiącach następujących po podjęciu przez Komisję ostatecznej negatywnej decyzji), to i tak nie utraciłoby połowy środków własnych w 2004 r. Jeśli chodzi o pkt 11 wytycznych dotyczących restrukturyzacji,

nawet gdyby przedsiębiorstwo zwróciło pomoc w wysokości 22,5 mln EUR już w 2004 r., odnotowałyby straty tylko w jednym roku (2004), co nie wystarcza do uznania go za zagrożone na podstawie tego punktu. Narzuca się więc stwierdzenie, że trudności finansowe grupy FagorBrandt zwiększały się od 2005 r. w taki sposób, że przedsiębiorstwo można by uznać za zagrożone w rozumieniu wytycznych dotyczących restrukturyzacji (tj. przedsiębiorstwo, które „bez zewnętrznej interwencji władz publicznych prawie na pewno” zniknie „z rynku w perspektywie krótko- lub średnioterminowej”) przypuszczalnie od następnego roku (biorąc pod uwagę obowiązek zwrotu pomocy 44f), a z pewnością w 2007 r.

Tabela 1

	(w mln EUR)					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Obroty	847,1	857,6	813,2	743,6	779,7	903,0
Marża brutto	205,2	215,1	207,0	[...]	[...]	[...]
Zysk netto	15,5	13,8	(3,6)	[...]	[...]	[...]
Środki własne	69,8	83,4	79,8	[...]	[...]	[...]

- (41) Komisja zauważyła również, że w trakcie pierwszego kwartału 2005 r. grupa Fagor podjęła decyzję o zakupie 90 % akcji przedsiębiorstwa kosztem [150–200] mln EUR. To pokazuje, że rynek nie uważał przedsiębiorstwa za zagrożone w rozumieniu wytycznych dotyczących restrukturyzacji, tj. za przedsiębiorstwo, które bez zewnętrznej interwencji władz publicznych prawie na pewno zniknie z rynku w perspektywie krótko- lub średnioterminowej.
- (42) W związku z powyższym Komisja uważa, że przedsiębiorstwo utworzone w styczniu 2002 r. nie mogło zostać uznane za zagrożone w trakcie trzech pierwszych lat istnienia, nawet gdyby niezwłocznie zwróciło pomoc 44f. Uważa tym samym, że opóźnianie przez Francję odzyskania pomocy 44f do stycznia 2005 r. — tj. o trzy lata od chwili utworzenia spółki FagorBrandt — nie skutkowało sztucznym utrzymywaniem przy życiu przedsiębiorstwa, które w przeciwnym wypadku zniknęłoby z rynku. Uważa również, że w trakcie tego okresu przedsiębiorstwo nie miało powodów, by ubiegać się o pomoc restrukturyzacyjną. W związku z powyższym Komisja uznaje, że opóźnienie przez Francję odzyskania pomocy 44f do stycznia 2005 r. nie stanowi obejścia zakazu pomocy restrukturyzacyjnej dla nowo utworzonych przedsiębiorstw w rozumieniu pkt 12 wytycznych dotyczących restrukturyzacji.

- (43) Podsumowując, wątpliwości dotyczące kwalifikowalności przedsiębiorstwa zostały rozwiązane i Komisja uważa, że spełniono warunki określone w sekcji 2.1 wytycznych dotyczących restrukturyzacji.

6.4. Przepisy dotyczące beneficjentów wcześniejszej pomocy niezgodnej z prawem

- (44) Na podstawie pkt 23 wytycznych dotyczących restrukturyzacji i ze względu na fakt, że wydaje się, iż zgłoszona pomoc służy głównie sfinansowaniu zwrotu pomocy 44f, w pkt 30 decyzji o wszczęciu postępowania wyrażono wątpliwości, czy zgłoszona pomoc nie stanowi obejścia obowiązku zwrotu, czyniąc ten zwrot całkowicie bezprzedmiotowym i bezskutecznym.
- (45) Przy ocenie tej kwestii Komisja uwzględniła następujące informacje.
- (46) Po pierwsze, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, zwrot pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem wraz z odsetkami pozwala przywrócić sytuację sprzed przyznania pomocy i wyeliminować tym samym zakłócenia konkurencji, do jakich pomoc prowadzi. W niniejszym przypadku zakłada się więc, że zwrot pomocy 44f wraz z odsetkami — od którego zależy wypłata nowej pomocy — przywróci sytuację sprzed przyznania pomocy.

- (47) Po drugie, przedsiębiorstwo kwalifikuje się do pomocy restrukturyzacyjnej. Po pierwsze bowiem, trudności finansowe przedsiębiorstwa nie wynikają głównie ze zwrotu pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem. Mają inne źródła, które są przyczyną strat poniesionych od 2004 r. (zob. tabela 1 powyżej). Przyszły zwrot pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem tylko zwiększy te trudności do tego stopnia, że przedsiębiorstwo nie będzie mogło stawić im czoła bez pomocy państwa. Po drugie wdrożono plan restrukturyzacji działalności, którego koszt wynosi [50–90] mln EUR. To pokazuje, że restrukturyzacja działalności niezbędna w celu przywrócenia rentowności przedsiębiorstwa wiąże się z bardzo wysokimi kosztami, przewyższającymi zwrot pomocy 44f, która wynosi 22,5 mln EUR bez odsetek. Te informacje wskazują, że spółka FagorBrandt jest przedsiębiorstwem w trudnej sytuacji, którego istnienie jest zagrożone. Może ona, jak każde przedsiębiorstwo w takiej sytuacji, uzyskać pomoc restrukturyzacyjną, jeśli spełnione są warunki określone w wytycznych dotyczących restrukturyzacji.
- (48) Po trzecie, w decyzji z 1991 r. w sprawie Deggendorf⁽¹⁰⁾ Komisja zauważyła, że „skumulowanym skutkiem przyznanej bezprawnie pomocy, której zwrotu Deggendorf odmawia od 1986 r., i nowej pomocy [...] są nadmierne i nienależne korzyści dla tej spółki, które zmieniają warunki wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem”, ale uznała nową pomoc za zgodną ze wspólnym rynkiem pod warunkiem „zobowiązania władz [...] do zawieszenia wypłaty pomocy spółce Deggendorf, dopóki nie doprowadzą one do odzyskania pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem [...]”. W wyroku z dnia 15 maja 1997 r.⁽¹¹⁾ Trybunał Sprawiedliwości zatwierdził podejście przyjęte przez Komisję. Komisja przyjęła od tego czasu wiele decyzji, w których stosuje to samo podejście, tj. uznanie nowej pomocy za zgodną ze wspólnym rynkiem, przy jednoczesnym nakazie zawieszenia jej wypłaty do czasu zwrotu pomocy niezgodnej z prawem⁽¹²⁾. Komisja zauważa, że w niniejszym przypadku, jeśli nowa pomoc spełniałaby warunki określone w wytycznych dotyczących restrukturyzacji, wydaje się, że nic nie stoi na przeszkodzie zastosowaniu podejścia przyjętego w sprawie Deggendorf, tj. uznania nowej pomocy za zgodną ze wspólnym rynkiem pod warunkiem że jej wypłata zostanie zawieszona do czasu odzyskania pomocy 44f.
- (49) Na podstawie powyższych rozważań wątpliwości Komisji zostały rozwiązane.
- (50) W związku z tym Komisja uściśliła co następuje: w ramach analizy pomocy restrukturyzacyjnej pkt 23 wytycznych dotyczących restrukturyzacji nakłada na Komisję obowiązek „uwzględni[enia], po pierwsze, skumulowan[y]ch skutk[ów] poprzedniej pomocy i nowej pomocy, oraz po drugie, fakt[u], iż poprzednia pomoc nie została zwrócona”. Jak wskazano w odpowiednim przypisie wytycznych dotyczących restrukturyzacji, przepis ten opiera się na wyroku w sprawie Deggendorf, o którym mowa powyżej. W niniejszym przypadku Francja zobowiązała się odzyskać pomoc 44f przed przystąpieniem do wypłaty nowej pomocy. W niniejszej decyzji obowiązkiem Komisji na mocy przywołanego wyżej orzeczenia w sprawie Deggendorf jest przekształcenie tego zobowiązania w warunek zgodności zgłoszonej pomocy ze wspólnym rynkiem. W ten sposób Komisja upewni się, że nie nastąpiła kumulacja wcześniejszej pomocy z nową pomocą i że wcześniejsza pomoc została zwrócona. Tym samym w dalszej ocenie nowej pomocy nie będzie już konieczne uwzględnienie skumulowanych skutków pomocy ani braku zwrotu pomocy.

6.5. Przywrócenie rentowności przedsiębiorstwa

6.5.1. Perspektywy rynku i wiarygodność prognoz zawartych w planie restrukturyzacji

- (51) W sekcji 2.2 decyzji o wszczęciu postępowania Komisja opisała podstawowe środki planu restrukturyzacji⁽¹³⁾. W sekcji 3.3.3 decyzji o wszczęciu postępowania Komisja uznała, że plan ten wydaje się zgodny z wymogami określonymi w pkt 35–37 wytycznych dotyczących restrukturyzacji. Innymi słowy wydaje się, że plan restrukturyzacji pozwala na przywrócenie długoterminowej rentowności przedsiębiorstwa. W ramach formalnego postępowania wyjaśniającego, które zamyka niniejsza decyzja, Komisja szczegółowo przeanalizowała elementy, na których opiera się plan, w celu umożliwienia zatwierdzenia lub odrzucenia tej początkowej oceny.
- (52) Komisja oceniła prognozy zawarte w planie restrukturyzacji, w szczególności pod względem perspektyw wzrostu. Porównała je z najnowszymi tendencjami.

⁽¹⁰⁾ Decyzja Komisji 91/391/EWG z dnia 26 marca 1991 r. dotycząca pomocy przyznanej przez rząd niemiecki na rzecz spółki Deggendorf GmbH (Dz.U. L 215 z 2.8.1991, s. 16).

⁽¹¹⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 15 maja 1997 r. w sprawie C-355/95 P TWD przeciwko Komisji, Rec. s. I-2549, pkt 25–26 (wyrok w sprawie Deggendorf). Wyrok ten potwierdza zasadność wyroku Sądu Pierwszej Instancji z dnia 13 września 1995 r. w sprawach połączonych T-244/93 i T-486/93 TWD przeciwko Komisji, Rec. s. II-2265.

⁽¹²⁾ W tym względzie zawiadomienie Komisji „Zapewnienie skutecznego wykonania decyzji Komisji nakazujących państwom członkowskim odzyskanie pomocy przyznanej bezprawnie i niezgodnej ze wspólnym rynkiem” (Dz.U. C 272 z 15.11.2007, s. 4) wskazuje, że „Komisja zaczęła bardziej systematycznie stosować postanowienia wyroku w sprawie »Deggendorf« [...]. Zgodnie z tym wyrokiem Komisja ma prawo, przy spełnieniu określonych warunków, nakazać państwom członkowskim zawieszenie wypłaty przedsiębiorstwu nowej, zgodnej ze wspólnym rynkiem pomocy do momentu zwrotu przez dane przedsiębiorstwo poprzedniej pomocy przyznanej bezprawnie i niezgodnej ze wspólnym rynkiem, która jest przedmiotem decyzji o windykacji”.

⁽¹³⁾ Plan restrukturyzacji przewidywał zasadniczo koncentrację na innowacyjnych produktach o dużej wartości dodanej i rozwój ukierunkowany na takie produkty, racjonalizację strategii zakupów i politykę zaopatrzenia (produkty produkowane przez osoby trzecie na rzecz spółki FagorBrandt). Spółka FagorBrandt podjęła trzy rodzaje środków restrukturyzacyjnych: a) zbycie niektórych obszarów działalności i zamknięcie zakładów; b) zmniejszenie zatrudnienia; c) środki mające na celu wzmocnienie trwałości przedsiębiorstwa.

- (53) Według CECED⁽¹⁴⁾ ewolucja rynku europejskiego pod względem wielkości w latach 2005–2007 charakteryzuje się umiarkowanym wzrostem w Europie Zachodniej (około 2 % rocznie) i silniejszym wzrostem w Europie Wschodniej (około 7 % rocznie). Ten ostatni wskaźnik wzrostu jest jednak niepewny, ponieważ zależy od wahań w gospodarce, przy których z łatwością może występować na przemian dwucyfrowy wzrost i dwucyfrowy spadek.
- (54) Jeśli w długim okresie można przewidywać zbieżność zachowań zakupowych w Europie Wschodniej i w Europie Zachodniej, niewielka siła nabywca krajów Europy Wschodniej prowadzi do koncentracji popytu na podstawowych produktach pierwszej potrzeby (pralkach lub lodówkach), a właśnie na te rynki weszli konkurenci tureccy i azjatyccy.
- (55) Potencjalne rynki dla spółki FagorBrandt znajdują się więc w Europie Zachodniej, ponieważ są one większe nie tylko z punktu widzenia wartości, ale również wielkości. Na tych rynkach podstawowe produkty – w których przypadku spółka FagorBrandt nie może już być konkurencyjna i które stanowią podstawę silnego wzrostu w Europie Wschodniej – odgrywają również mniejszą rolę.
- (56) W szczególności rynkiem odniesienia spółki FagorBrandt jest rynek francuski, na którym grupa realizuje [50–80] % sprzedaży, wytwarza [75–100] % produktów i zatrudnia [75–100] % pracowników. Według GIFAM⁽¹⁵⁾ we Francji rynek dużych urządzeń gospodarstwa domowego wzrósł w 2007 r. o 1 % w stosunku do 2006 r., zarówno pod względem wielkości, jak i wartości. W szczególności rynek urządzeń [...], na którym spółka FagorBrandt chce się skupić, wzrósł o [...] % w stosunku do 2006 r., podczas gdy w przypadku urządzeń [...] sprzedaż spadła o [...] %.
- (57) Zmiany w produktach według rodzajów pokazują, że dynamiczne rynki, które powstają w Europie, a w szczególności we Francji, to przede wszystkim rynki produktów [...]. Wzrost produktów [...] jest znaczący, podczas gdy rynek produktów chłodniczych jest niemal w stagnacji, jak pokazuje poniższa tabela zaczerpnięta z badania GIFAM.

[...]

⁽¹⁴⁾ CECED: Europejska Rada Producentów Artykułów Gospodarstwa Domowego (fr. *Conseil Européen de la Construction d'Appareils Domestiques*) to organizacja skupiająca 15 producentów o wymiarze co najmniej europejskim i 26 stowarzyszeń sektora AGD funkcjonujących w kilku krajach europejskich (będących lub niebędących członkami Unii Europejskiej).

⁽¹⁵⁾ GIFAM: Międzybranżowe Zrzeszenie Producentów Artykułów Gospodarstwa Domowego (fr. *Groupement interprofessionnel des fabricants d'appareils d'équipements ménagers*) to organizacja skupiająca około 50 przedsiębiorstw funkcjonujących na rynkach artykułów gospodarstwa domowego.

(58) W konsekwencji decyzja spółki FagorBrandt o skupieniu się w szczególności na [...] oraz o rozwoju [...] wydaje się spójna z tendencjami dotyczącymi poszczególnych segmentów i produktów.

(59) Po przeanalizowaniu pozostałych podstawowych elementów planu restrukturyzacji mających na celu uzasadnienie adekwatności prognoz odnoszących się do długoterminowej rentowności operacyjnej spółki FagorBrandt Komisja uważa, że wspomniane prognozy są realistyczne. Pozostała analiza ograniczy się więc do dwóch konkretnych wątpliwości dotyczących realistycznego i wystarczającego charakteru planu restrukturyzacji, które zostały podniesione w decyzji o wszczęciu postępowania.

(60) Przede wszystkim Komisja zwróciła się o udzielenie wyjaśnień w odniesieniu do oczekiwanego wzrostu obrotów o 20 % w 2007 r. Władze francuskie wyjaśniły, że obszar działalności spółki FagorBrandt uległ zmianie w 2006 r. w wyniku przekazania przez Fagor na rynek angielskim i francuskim, a następnie całej francuskiej działalności Fagor⁽¹⁶⁾. Obroty w ramach tej działalności są szacowane na [50–100] mln EUR za 2007 r. i zostały włączone do obrotów spółki FagorBrandt za 2007 r. Przy niezmiennym obszarze działalności oczekiwany wzrost obrotów wynosił jedynie [5–10] %. Od tego czasu Francja przekazała Komisji faktycznie zrealizowane obroty za 2007 r. Wynoszą one 903 mln EUR wobec 779,7 mln EUR w 2006 r., co stanowi wzrost rzędu 16 % rok do roku.

(61) Po drugie, Komisja zauważyła, że plan restrukturyzacji nie wskazuje, w jaki sposób spółka FagorBrandt miała zamiar poradzić sobie ze zwrotem pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem, jaką otrzymała jej włoska spółka zależna, który to zwrot narażał na ryzyko przywrócenie rentowności przedsiębiorstwa. Władze francuskie uściśliły, że odzyskanie pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem przez władze włoskie nie powinno mieć wpływu na sytuację finansową grupy. Cena zakupu działu urządzeń gospodarstwa domowego od Ocean SpA przez Brandt Italia została bowiem powiększona o szacowaną kwotę pomocy, jaką miało otrzymać przedsiębiorstwo Brandt Italia, tj. [5–10] mln EUR (w stosunku do kwoty faktycznie otrzymanej przez Brandt Italia wynoszącej [5–10] mln EUR). W związku z tym władze

⁽¹⁶⁾ Komisja zbadała, czy to mocniejsze włączenie FagorBrandt do Fagor podważa wnioski, o których mowa w pkt 27 decyzji o wszczęciu postępowania, a które dotyczą kwalifikowalności spółki FagorBrandt do otrzymania pomocy. Stwierdziła, że nie dzieje się tak, ponieważ większość kwestii, o których mowa w tym punkcie, pozostaje ważna.

francuskie stwierdzają, że korzyść z niezgodnej z prawem pomocy została prawie w całości przeniesiona na sprzedającego Ocean SpA (z różnicą [< 1 mln] EUR). Władze francuskie dodają, że tezę tę potwierdza decyzja sądu w Brescii z dnia 5 lipca 2004 r., który na wniosek Brandt Italia, złożony w wyniku negatywnej decyzji Komisji z dnia 30 marca 2004 r. w sprawie włoskiego systemu pomocy, nakazał zajęcie ostatniej transzy ceny zakupu zapłaconej przez Brandt Italia, tj. [5–10] mln EUR. W konsekwencji zwrot włoskiej pomocy obciążający Brandt Italia nie powinien prawdopodobnie przekroczyć [1 mln] EUR.

- (62) Na podstawie powyższych rozważań Komisja stwierdza, że rozwiano wątpliwości dotyczące przywrócenia rentowności, które podniesiono w decyzji o wszczęciu postępowania.

6.5.2. Wątpliwości zainteresowanej strony dotyczące przywrócenia rentowności

- (63) Jak wskazano powyżej konkurent, który zastrzegł sobie anonimowość, wątpi, aby restrukturyzacja mogła przywrócić długoterminową rentowność przedsiębiorstwa. Po pierwsze uważa, że przedsiębiorstwo musiałoby przenieść część produkcji na obszary produkcji o niskich kosztach, na których mogłoby osiągać korzyści skali. Po drugie, przedsiębiorstwo nie będzie mogło sprostać inwestycjom niezbędnym do udoskonalenia produktów w branży, która wymaga corocznych poważnych inwestycji w urządzenia przemysłowe, projekty, badania i rozwój. Podkreśla ponadto że przedsiębiorstwo pozostaje zbyt małe w porównaniu z jego konkurentami. W kolejnych punktach Komisja będzie starała się sprawdzić, czy uwagi konkurenta, który zastrzegł sobie anonimowość, podważają jej wnioski dotyczące przywrócenia rentowności.

- (64) Jeśli chodzi o konieczność przeniesienia części produkcji do krajów o niższych kosztach, Komisja zauważa, że władze francuskie odpowiedziały w tym względzie w sposób precyzyjny. Przypominają one, że kierunek rozwoju obrony przez spółkę FagorBrandt (innovacyjne produkty o dużej wartości dodanej), podobnie jak w przypadku jej niektórych konkurentów europejskich w ścisłym znaczeniu, nie jest zbieżny z przenoszeniem ich produkcji do krajów o niskich kosztach. [...]. W przypadku głównych producentów tworzenie zakładów produkcyjnych w krajach o niskich kosztach jest również wyrazem zamiaru rozwoju sprzedaży w tych krajach.

- (65) Jeśli chodzi o stwierdzenia konkurenta, który zastrzegł anonimowość, dotyczące niemożności sprostania przez spółkę FagorBrandt poważnym inwestycjom koniecznym

do zachowania konkurencyjności oraz zbyt małej wielkości przedsiębiorstwa w porównaniu z głównymi producentami, Komisja zauważa, że sama wskazała w pkt 8 decyzji o wszczęciu postępowania, iż czynniki te przyczyniły się do powstania trudności, z którymi boryka się przedsiębiorstwo. Zauważa jednak, że plan restrukturyzacji wydaje się odpowiadać na te wyzwania. Przedsiębiorstwo zamierza bowiem [...]. Ponadto Komisja zauważa, że niektórym przedsiębiorstwom tego sektora, mimo mniejszych rozmiarów w porównaniu z głównymi producentami i ich dużą produkcją w krajach Europy Zachodniej, udaje się zachować konkurencyjność poprzez skupienie się na niektórych produktach i segmentach. Skądinąd Komisja zauważa, że coraz silniejsza integracja spółki FagorBrandt w grupie Fagor pozwala również na rozwiązanie problemów związanych z wielkością przedsiębiorstwa. Podsumowując, Komisja uznaje, że kwestie podnoszone przez konkurenta stanowią wyzwania dla spółki FagorBrandt, ale uważa, że plan restrukturyzacji jest w stanie stawić im czoła i wykazuje wystarczające prawdopodobieństwo przywrócenia rentowności przedsiębiorstwa.

- (66) W związku z powyższym Komisja uważa, że uwagi poczynione przez konkurenta, który zastrzegł anonimowość, nie podważają jej oceny, zgodnie z którą plan restrukturyzacji pozwala na przywrócenie długoterminowej rentowności spółki FagorBrandt.

6.5.3. Skutki dodatkowych środków wyrównawczych dla przywrócenia rentowności

- (67) Również w odniesieniu do przywrócenia długoterminowej rentowności Komisja musi sprawdzić, zgodnie z ostatnim zdaniem pkt 38 wytycznych dotyczących restrukturyzacji, czy środki wyrównawcze nie zagrażają rentowności przedsiębiorstwa. Jak pokaże dalsza analiza, władze francuskie po wszczęciu postępowania zaproponowały dodatkowe środki wyrównawcze, które nie były częścią prognoz finansowych dołączonych do zgłoszenia. Ponieważ Komisja uznała te dodatkowe środki za niezbędne, będą one musiały zostać wdrożone. W odniesieniu do tych środków – wstrzymanie wprowadzania do obrotu produktów do chłodzenia, gotowania i zmywarek do naczyń pod marką Vedette na okres pięciu lat – powodujących pogorszenie wyników finansowych przedsiębiorstwa, należy upewnić się, że przedsiębiorstwo jest w stanie im sprostać.

- (68) Według władz francuskich obie poniższe tabele przedstawiają wyniki finansowe przedsiębiorstwa z uwzględnieniem wdrożenia dodatkowych środków wyrównawczych opisanych powyżej. Pierwsza tabela zawiera scenariusz optymistyczny, a druga – pesymistyczny.

(w mln EUR)

Wstrzymanie wprowadzania do obrotu produktów do chłodzenia, gotowania i zmywarek do naczyń marki Vedette	Scenariusz optymistyczny					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Obroty	903,0	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Marża brutto	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Zysk operacyjny przed uwzględnieniem pozycji jednorazowych	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Zysk operacyjny (EBIT)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Zysk przed opodatkowaniem	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Zysk netto	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Wolny przepływ gotówkowy (FCF)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Łączny wolny przepływ gotówkowy (FCF)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

(w mln EUR)

Wstrzymanie wprowadzania do obrotu produktów do chłodzenia, gotowania i zmywarek do naczyń marki Vedette	Scenariusz pesymistyczny					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Obroty	903,0	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Marża brutto	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Zysk operacyjny przed uwzględnieniem pozycji jednorazowych	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Zysk operacyjny (EBIT)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Zysk przed opodatkowaniem	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Zysk netto	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Wolny przepływ gotówkowy (FCF)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Łączny wolny przepływ gotówkowy (FCF)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

(69) Tabele te opierają się na następujących założeniach dotyczących utraty obrotów, jaką spowoduje wycofanie kilku rodzin produktów wprowadzanych do obrotu pod marką Vedette. Wycofanie to może spowodować:

- spadek sprzedaży w rodzinie produktów marki Vedette, których wprowadzanie do obrotu zostało zawieszane;
- spadek sprzedaży w pozostałych rodzinach produktów wprowadzanych do obrotu pod marką Vedette⁽¹⁷⁾ (negatywny wpływ na gamę produktów marki Vedette);
- spadek sprzedaży pozostałych marek (negatywny wpływ na cały portfel marek grupy FagorBrandt).

(70) Scenariusz optymistyczny uwzględnia tylko skutki a) i b), o których mowa powyżej. Strata związana ze wstrzymaniem wprowadzania do obrotu danego produktu będzie stanowić utratę [60–90] % obrotów wstrzymanej linii produktowej [...] i [20–30] % obrotów pozostałych

⁽¹⁷⁾ Spadek ten jest pochodną skutków wstrzymania wprowadzania do obrotu poprzednich produktów dla widoczności marki Vedette wśród dystrybutorów.

produktów wprowadzanych do obrotu pod marką Vedette. Scenariusz pesymistyczny uwzględnia element c), o którym mowa powyżej, zakładając wskaźnik utraty [110–140] % w przypadku wstrzymanej linii produktowej (utrata może dotyczyć nie tylko [...] i [...]). Władze francuskie wyjaśniają, że taka pesymistyczna hipoteza odpowiada wcześniejszemu doświadczeniu przedsiębiorstwa: w 2003 r. zdecydowało się ono zaniechać [...] we Francji w celu całkowitego skupienia się na działalności związanej z [...], która charakteryzowała się określoną dynamiką sprzedaży. Wstrzymanie wywołało bardzo niekorzystny efekt domina, gdyż utracone zostały nie tylko całkowite zrealizowane obroty [...], ale utrata dotknęła także [...] (ogólna utrata dla tych dwóch marek wyniosła [...] urzędzeń w ciągu 2 lat w odniesieniu do początkowej sprzedaży [...] jednostek, w tym [...] [...], tj. utrata [120–140] % zaniechanej produkcji)⁽¹⁸⁾.

⁽¹⁸⁾ W oparciu o informacje dostarczone przez władze francuskie Komisja uważa, że jest mało prawdopodobne, aby wystąpił scenariusz pesymistyczny. Władze francuskie opierają bowiem ten scenariusz na doświadczeniu z kuchenkami mikrofalowymi Vedette. Jak pokazano dalej, jest to produkt, w odniesieniu do którego spółka FagorBrandt utraciła konkurencyjność (z tego powodu zdecydowała się wstrzymać produkcję wewnętrzną) i w stosunku do którego mamy do czynienia z coraz silniejszą penetracją rynku ze strony producentów z krajów o niskich kosztach. Hipoteza przyjęta przez władze francuskie, tj. przypisanie całego spadku sprzedaży kuchenek mikrofalowych, jaki nastąpił w ciągu tych dwóch lat, jedynie decyzji o wstrzymaniu wprowadzania do obrotu kuchenek mikrofalowych pod marką Vedette wydaje się więc założeniem skrajnym.

(71) W oparciu o analizę danych zawartych w dwóch poprzednich tabelach i innych danych dostarczonych przez władze francuskie Komisja zauważa, że zastosowane środki wyrównawcze osłabiają przedsiębiorstwo, ponieważ doprowadzą do pogorszenia jego wyników, począwszy od 2009 r., tj. roku, w którym zostaną wdrożone. Przedsiębiorstwo już od 2010 r. powróci jednak do dodatniego wyniku netto, który będzie wzrastał w kolejnych latach. Komisja uważa więc, że środki wyrównawcze, choć osłabiają przedsiębiorstwo, nie przeszkadzają w przywróceniu jego rentowności.

6.6. Unikanie nadmiernego zakłócenia konkurencji

6.6.1. Analiza konieczności wprowadzenia środków wyrównawczych

(72) Punkt 38 wytycznych dotyczących restrukturyzacji przewiduje, że w celu umożliwienia zezwolenia przez Komisję na pomoc restrukturyzacyjną należy wprowadzić środki wyrównawcze, aby zmniejszyć negatywne skutki dla warunków wymiany handlowej. W przeciwnym razie pomoc należy uznać za „sprzeczną z wspólnym interesem” i dlatego niezgodną ze wspólnym rynkiem. Warunek ten często przybiera postać ograniczenia obecności, jaką przedsiębiorstwo może zachować na swoim rynku lub rynkach po zakończeniu okresu restrukturyzacji.

(73) Francja w swoim zgłoszeniu stwierdziła, że środki wyrównawcze nie wydają się konieczne w niniejszym przypadku, w szczególności ze względu na fakt, że pomoc nie będzie prowadziła do nadmiernego zakłócenia konkurencji. W pkt 37, 38 i 40 decyzji o wszczęciu postępowania Komisja zwięźle wyjaśniła, dlaczego odrzuciła to twierdzenie.

(74) W kolejnych punktach Komisja wyjaśnia bardziej szczegółowo, dlaczego uważa, że pomoc prowadzi do zakłócenia konkurencji i dlatego wdrożenie środków wyrównawczych jest, wbrew twierdzeniom władz francuskich, niezbędne.

(75) Jak przedstawiono powyżej, spółka FagorBrandt jest przedsiębiorstwem obecnym w sektorze produkcji i wprowadzania do obrotu za pośrednictwem dystrybutorów (w przeciwieństwie do dystrybucji i sprzedaży dla klientów indywidualnych) dużych urządzeń gospodarstwa domowego. Jeśli chodzi o zasięg geograficzny rynku dużych urządzeń gospodarstwa domowego, Komisja uznała wcześniej, że obejmuje on co najmniej

Wspólnotę, w szczególności ze względu na brak barier wejścia, harmonizację techniczną i stosunkowo niskie koszty transportu⁽¹⁹⁾. Dane dostarczone przez spółkę FagorBrandt i przez obydwu konkurentów, którzy przedstawili swoje uwagi, potwierdzają, że rynek ma wymiar wspólnotowy.

(76) Komisja uważa, że pomoc restrukturyzacyjna automatycznie prowadzi do zakłócenia konkurencji, zapobiegając wyjściu beneficjenta z rynku i hamując tym samym rozwój konkurujących z nim przedsiębiorstw. Stoi ona więc w sprzeczności z opuszczaniem rynku przez przedsiębiorstwa najmniej efektywne, które jest „zjawiskiem normalnym”. Zgłoszona pomoc na rzecz spółki FagorBrandt prowadzi więc do wskazanego powyżej zakłócenia konkurencji. Komisja zauważa jednak, że następujące elementy mogą przyczynić się do ograniczenia negatywnych skutków tego zakłócenia konkurencji. Po pierwsze udział spółki FagorBrandt w europejskim rynku dużych urządzeń gospodarstwa domowego wynosi najwyżej 5 %⁽²⁰⁾. Po drugie, na rynku tym działa czterech konkurentów z udziałem wynoszącym 10 % lub więcej (Indesit, Whirlpool, BSH i Electrolux)⁽²¹⁾. Konkurent, który zastrzegł anonimowość, przyznaje skądinąd, że spółka FagorBrandt jest stosunkowo małym podmiotem na rynku europejskim (zob. powyżej wątpliwości tego konkurenta dotyczące przywrócenia rentowności przedsiębiorstwa i związane z jego nieznaczną wielkością), którego udział w rynku zmniejsza się⁽²²⁾. Po trzecie kwota pomocy jest niewielka w porównaniu z europejskimi obrotami spółki FagorBrandt (pomoc stanowi poniżej 4 % obrotów z 2007 r.), a jeszcze mniejsza w stosunku do obrotów czterech głównych podmiotów na rynku, których obroty są wyższe niż obroty spółki FagorBrandt⁽²³⁾.

⁽¹⁹⁾ Decyzja Komisji z dnia 21 czerwca 1994 r. dotycząca Electrolux/AEG (Dz.U. C 187 z 9.7.1994) stwierdza, że rynkiem geograficznym dla dużych urządzeń gospodarstwa domowego jest Europa Zachodnia. Decyzja Komisji 2000/475/WE z dnia 24 stycznia 1999 r. dotycząca postępowania na mocy art. 81 Traktatu WE i art. 53 Porozumienia EOG (sprawa IV.F.1/36.718.CE.CED) (Dz.U. L 187 z 26.7.2000, s. 47) stwierdza, że rynkiem geograficznym jest EOG. Ten ostatni przypadek dotyczył sektora pralek.

⁽²⁰⁾ Łączny udział w rynku FagorBrandt i Fagor Electrodomesticos wynosi maksymalnie 8 %.

⁽²¹⁾ Komisja nie może przyjąć argumentu Francji, zgodnie z którym utrzymanie spółki FagorBrandt na rynku ma pozytywne skutki, ponieważ zapobiega tworzeniu oligopolu. Władze francuskie nie uzasadniły dokładnie swojego twierdzenia. Ponadto stwierdzenie to jest sprzeczne ze zgłoszeniem, w którym opisano bardzo konkurencyjny rynek, z wielostronną konkurencją, w szczególności ze strony marek dystrybutorów. Wreszcie pkt 39 wytycznych dotyczących restrukturyzacji wskazuje na uwzględnienie sytuacji „monopolu lub wyraźnego oligopolu”, które nie występują w niniejszym przypadku, biorąc pod uwagę fakt, że nawet przy uwzględnieniu tylko dużych podmiotów na rynku występuje czterech konkurentów.

⁽²²⁾ [...]

⁽²³⁾ W przypadku analizy na poziomie światowym różnica jest jeszcze większa, gdyż takie grupy jak Electrolux i Whirlpool prowadzą bardzo szeroką działalność poza Europą. Przykładowo w 2005 r. łączne obroty FagorBrandt i Fagor Electrodomesticos wyniosły poniżej 2 mld EUR, podczas gdy światowe obroty w sektorze dużych urządzeń gospodarstwa domowego Whirlpool, Electrolux, BSH i Indesit wyrażone w EUR wyniosły odpowiednio 11,8 mld, 10,8 mld, 7,3 mld i 3,1 mld.

(77) Podczas gdy poprzedni ustęp analizuje zakłócenie rynku wywołane przez pomoc, należy również, jak wskazano w pkt 38 wytycznych dotyczących restrukturyzacji, który z kolei odzwierciedla przepis art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu, przeanalizować zakres „negatywnych skutków dla warunków wymiany handlowej” między państwami członkowskimi. Jak już zauważono w pkt 38 decyzji o wszczęciu postępowania, pomoc zakłóca lokalizację działalności gospodarczej między państwami członkowskimi, a tym samym zakłóca wymianę handlową między nimi. Spółka FagorBrandt jest przedsiębiorstwem, którego większość działalności produkcyjnej i pracowników znajduje się we Francji ([75–100]% wielkości produkcji przedsiębiorstwa znajduje się we Francji). Bez pomocy państwa francuskiego spółka FagorBrandt szybko zniknęłaby z rynku. Produkty wytwarzane w zakładach produkcyjnych spółki FagorBrandt konkurują bowiem głównie z produktami, które konkurenci wytwarzają w innych państwach członkowskich⁽²⁴⁾. Tym samym zniknięcie spółki FagorBrandt umożliwiłoby europejskim konkurentom znaczne zwiększenie sprzedaży, a tym samym produkcji. Celem pomocy jest utrzymanie we Francji działalności produkcyjnej, która w przeciwnym razie zostałaby częściowo przeniesiona do innych państw członkowskich. Ma więc ona negatywne skutki dla warunków wymiany handlowej, zmniejszając możliwości wywozu produktów do Francji przez konkurentów prowadzących działalność w innych państwach członkowskich⁽²⁵⁾. Pomoc zmniejsza również możliwości sprzedaży w krajach, do których spółka FagorBrandt nadal będzie wywozić swoje produkty. Biorąc pod uwagę wielkość sprzedaży spółki FagorBrandt i odpowiadającą jej liczbę miejsc pracy, te negatywne skutki dla warunków wymiany handlowej nie są bez znaczenia.

(78) W oparciu o powyższą analizę Komisja uznaje, że rzeczywiste (tj. zauważalne), a jednocześnie ograniczone środki wyrównawcze są niezbędne.

6.6.2. Analiza dotychczas wdrożonych środków

(79) W pkt 39 decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła wątpliwości, czy środki zgłoszone przez władze francuskie mogą zostać uwzględnione jako środki wyrównawcze, biorąc pod uwagę fakt, że pkt 40 wytycznych dotyczących restrukturyzacji wskazuje, że „do celu oceny środków wyrównawczych sumy odpisane jako straty i zamknięcie działalności przynoszącej straty, które w dowolnym stopniu byłyby konieczne, aby przywrócić rentowność, nie będą uznawane za obniżenie

zdolności produkcyjnych lub udziału w rynku”. Wydawało się, że wszystkie środki opisane przez władze francuskie mieściły się w zakresie stosowania tego wykluczenia. W ramach formalnego postępowania wyjaśniającego Francja powtórzyła, że uważa, iż wstrzymanie produkcji zamrażarek skrzyniowych i wolnostojących kuchenek mikrofalowych oraz sprzedaż Brandt Components stanowią trzy ważne środki wyrównawcze. Komisja dokonała więc szczegółowej analizy tych środków i wyciągnęła z niej następujące wnioski.

(80) Jeśli chodzi o zamknięcie w 2005 r. zakładu produkującego zamrażarki skrzyniowe (zakład w Lesquin), Francja wskazała w zgłoszeniu z dnia 6 sierpnia 2007 r., że zakład ten, „który produkował zamrażarki skrzyniowe i chłodziarki do wina dla całej grupy FagorBrandt, osiągnął wielkość [...], która nie pozwalała mu na pokrycie ani kosztów zmiennych, ani kosztów stałych, i wygenerował [5–10] mln EUR straty operacyjnej w 2004 r.”. Nie ma więc wątpliwości, że w tym wypadku chodzi o zamknięcie działalności przynoszącej straty, które jest konieczne, aby przywrócić rentowność⁽²⁶⁾ i że zgodnie z pkt 40 wytycznych dotyczących restrukturyzacji nie może ono zostać uwzględnione jako środek wyrównawczy.

(81) Jeśli chodzi o wstrzymanie produkcji wolnostojących kuchenek mikrofalowych w zakładzie w Azenay, również mamy do czynienia z zamknięciem działalności przynoszącej straty, koniecznym, aby przywrócić rentowność, co skądinąd władze francuskie w sposób wyraźny uznały w przedłożonych dokumentach⁽²⁷⁾. Nierentowny charakter tej działalności nie jest zaskakujący, biorąc pod uwagę fakt, że wolnostojące kuchenki mikrofalowe są jednym z segmentów rynku, na których produkty

⁽²⁶⁾ Brak rentowności w sektorze zamrażarek odbił się szerokim echem w prasie francuskiej. W artykule *Ouest France* z dnia 8 lipca 2004 r. czytamy na przykład: „ElcoBrandt, francuska grupa z sektora AGD, zamknie w 2005 r. zakład w Lesquin (departament Nord), specjalizujący się w produkcji zamrażarek, ponieważ zakład ten „utracił rentowność”. Elco przejęło zakład od Brandt dwa lata temu. 600 pracowników zaakceptowało plan socjalny gwarantujący utrzymanie 150 miejsc pracy, które teraz zostały zlikwidowane”. W szczególności kierownictwo Brandt wskazało w dzienniku *Les Echos*, w artykule opublikowanym dnia 7 lipca 2004 r., że „mimo szeroko zakrojonych działań mających na celu zwiększenie konkurencyjności poprzez zakup 35 % podzespołów w Chinach oraz zwiększenie jakości i wydajności, spadek cen na rynku był szybszy niż my” i że „utrzymanie działalności w zakresie produkcji zamrażarek skrzyniowych utraciło sens ekonomiczny w ramach grupy ElcoBrandt. Sprzedaż pojedynczego produktu generuje obecnie każdorazowo 25 % strat”.

⁽²⁷⁾ W zgłoszeniu władze francuskie wskazują, że jednym z celów planu restrukturyzacji jest „racjonalizacja produkcji poprzez porzucenie niektórych podstawowych segmentów, które strukturalnie przynoszą straty, w celu ograniczenia strat związanych ze zdobywaniem udziału w rynku przez producentów z krajów o niskich kosztach (wolnostojące kuchenki mikrofalowe, zamrażarki i lodówki małych rozmiarów)”. W piśmie z dnia 15 lutego 2008 r., w którym komentują one uwagi zainteresowanych stron, wskazują: „Władze francuskie przypominają, że [...] różne podjęte dotychczas środki mają głównie na celu zmniejszenie strat (zamknięcie przynoszącego straty zakładu produkcyjnego w Lesquin i porzucenie niektórych nierentownych rodzajów produkcji – wolno stojących kuchenek mikrofalowych)”. Te dwa fragmenty potwierdzają skądinąd poprzednie wnioski dotyczące zamknięcia zakładu w Lesquin.

⁽²⁴⁾ [...]

⁽²⁵⁾ [50–80] % sprzedaży spółki FagorBrandt ma bowiem miejsce na francuskim rynku. W tym względzie Trybunał wielokrotnie wskazał, że „gdy państwo członkowskie udziela pomocy przedsiębiorstwu, produkcja wewnątrzrajowa może być utrzymywana na tym samym poziomie lub zwiększana, tak że przedsiębiorstwa mające siedzibę w innych państwach członkowskich mają mniejsze możliwości wywozu na rynek tego państwa członkowskiego” – wyrok z dnia 13 lipca 1988 r. w sprawie Francja przeciwko Komisji (C-102/87, Rec. s. 04067) (por. pkt 19); wyrok z dnia 14 września 1994 r. w sprawie Hiszpania przeciwko Komisji (C-278/92, C-279/92 i C-280/92, Rec. s. I-4103) (por. pkt 40); wyrok z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie Włochy przeciwko Komisji (C-310/99, Rec. s. I-2289) (por. pkt 84–86); wyrok z dnia 11 lipca 2002 r. w sprawie HANSA przeciwko Komisji (T-152/99, Rec. s. II-3049) (por. pkt 220–221).

pochodzące z krajów o niskich kosztach są najbardziej obecne⁽²⁸⁾. Ponadto zakład w Azenay utracił duże kontrakty na produkcję kuchenek mikrofalowych dla innych grup⁽²⁹⁾. Podsumowując, w oparciu o pkt 40 wytycznych dotyczących restrukturyzacji nie można uznać tego środka za środek wyrównawczy.

- (82) W marcu 2004 r. przedsiębiorstwo zbyło natomiast spółkę zależną Brandt Components (zakład w Nevers) austriackiej grupie ATB za kwotę [2–5] mln EUR. Nie mamy tu do czynienia z sumą odpisaną jako strata⁽³⁰⁾ ani z zamknięciem działalności. Przywołany wyżej przepis pkt 40 wytycznych dotyczących restrukturyzacji nie wyklucza więc tego środka. W ramach działalności, która była przedmiotem zbycia w marcu 2004 r.⁽³¹⁾, w 2003 r. uzyskano obroty w wysokości [25–45] mln EUR – czyli równowartość [2–5] % obrotów przedsiębiorstwa za 2003 r. – i zatrudniano [250–500] pracowników, co stanowi równowartość [5–10] % pracowników przedsiębiorstwa. Działalność ta związana była z projektowaniem, rozwojem, produkcją i wprowadzaniem do obrotu silników elektrycznych do pralek. Zbycie doprowadziło więc do zmniejszenia obecności przedsiębiorstwa na rynku podzespołów do pralek.
- (83) Uznając, że środek ten stanowi środek wyrównawczy, Komisja uważa jednocześnie, że on sam nie może zrównoważyć opisanych powyżej negatywnych skutków pomocy. Komisja zauważa w szczególności, że środek ten nie zmniejsza obecności spółki FagorBrandt na rynku dużych urządzeń gospodarstwa domowego⁽³²⁾, który jest głównym rynkiem, na którym spółka FagorBrandt pozostanie obecna.

⁽²⁸⁾ Fakt ten został podkreślony przez władze francuskie, w szczególności w załączniku 7 do zgłoszenia.

⁽²⁹⁾ Zob. np. artykuł „Brandt: fin du contrat Miele confirmée. Après le retrait d'Electrolux, autre coup dur à Aizenay”, który ukazał się w *Ouest France* z dnia 3 marca 2005 r.

⁽³⁰⁾ I to tym bardziej, że przedsiębiorstwo odnotowało nadwyżkę ze zbycia w wysokości [0–1] mln EUR.

⁽³¹⁾ Jak wskazano w sekcji 2.2 decyzji o wszczęciu postępowania, spółka FagorBrandt rozpoczęła restrukturyzację w 2004 r., gdy nastąpił zanik konkurencyjności i pojawiły się pierwsze trudności finansowe. Komisja uważa więc, że zbycie to „stanowi część tej samej restrukturyzacji” zgodnie z wymogiem pkt 40 wytycznych dotyczących restrukturyzacji.

⁽³²⁾ Władze francuskie wskazują, że działalność Brandt Components umożliwiała przedsiębiorstwu wykorzystanie silnej integracji produkcji pralek ładowanych od góry, która od dawna jest mocną stroną grupy FagorBrandt. Według władz francuskich ten rodzaj integracji jest szczególnie pożądany w przypadku nowatorskich produktów lub produktów wymagających szczególnego *know-how* oraz jest praktykowany przez duże podmioty sektora (na przykład BSH lub Miele). Komisja zauważa jednak, że poza powyższymi stwierdzeniami władze francuskie nie dostarczyły informacji pozwalających jej na bezsporne stwierdzenie – a tym bardziej na ilościowe określenie tego skutku – że zbycie Brandt Components zmniejszyło możliwości FagorBrandt w zakresie rozwoju produkcji konkurencyjnych pralek i zmniejszy tym samym obecność spółki FagorBrandt na rynku pralek. Komisja nie może więc uznać, że zbycie Brandt Components ma rzeczywisty skutek dla rynku dużych urządzeń gospodarstwa domowego.

6.6.3. Dodatkowe środki wyrównawcze zaproponowane przez władze francuskie

- (84) Aby odpowiedzieć na wątpliwości podnoszone w decyzji o wszczęciu postępowania dotyczące niewystarczającego charakteru zgłoszonych środków wyrównawczych, władze francuskie proponują wstrzymanie wprowadzania do obrotu produktów do chłodzenia i produktów do gotowania Vedette przez pięć lat. Ponadto proponują wstrzymanie wprowadzania do obrotu zmywarek do naczyń Vedette albo zbycie marki [...].
- (85) Jak wskazano powyżej, spółka FagorBrandt realizuje [50–80] % sprzedaży na rynku francuskim, w którym w 2006 r. przedsiębiorstwo to miało [10–20] % udział pod względem wartości i [10–20] % udział pod względem wielkości produkcji. Oznacza to, że gdyby spółka FagorBrandt zbyła tę część swojej działalności, skorzystaliby na tym głównie jej konkurenci na rynku francuskim, uzyskując możliwość zwiększenia sprzedaży. Dalsze istnienie spółki FagorBrandt, które jest możliwe dzięki pomocy, dotyczy w największym stopniu tych właśnie przedsiębiorstw. Natomiast sprzedaż spółki FagorBrandt na rynku włoskim jest bardzo ograniczona. Komisja preferuje więc, jako środek wyrównawczy, wstrzymanie wprowadzania do obrotu zmywarek do naczyń pod marką Vedette a nie zbycie marki [...], ponieważ produkty marki Vedette⁽³³⁾ są sprzedawane wyłącznie na rynku francuskim, podczas gdy produkty [...] są sprzedawane głównie [...].

- (86) Należy więc przeanalizować zakres tych dodatkowych środków wyrównawczych w celu ustalenia, czy są wystarczające.

Produkty do chłodzenia

- (87) Sprzedaż produktów do chłodzenia (lodówek i zamrażarek) marki Vedette osiągnęła w 2007 r. wartość [10–20] mln EUR, tj. [1–3] % obrotów grupy FagorBrandt.

⁽³³⁾ Na rynku francuskim Vedette jest marką plasującą się na szczycie drugiego kwartyła i w trzecim kwartylu rynku produktów wolnostojących. Zaproponowane środki nie zmniejszają więc obecności spółki FagorBrandt na rynku produktów przeznaczonych do zabudowy. Jednak większość grup konkurujących ze spółką FagorBrandt w sektorze produktów przeznaczonych do zabudowy posiada również marki, które konkurują z Vedette na rynku produktów wolnostojących. Skorzystają więc one na wycofaniu opisanych wyżej produktów Vedette.

- (88) Wstrzymanie wprowadzania do obrotu produktów do chłodzenia na okres pięciu lat umożliwi konkurentom obecnym na rynku francuskim wzmocnienie pozycji w zakresie produktów do chłodzenia. Według badania GfK z 2007 r. głównymi konkurentami spółki Fagor-Brandt, której udział w rynku wynosi pod względem wartości [...] %, na rynku lodówek we Francji są Whirlpool ([...] %), Indesit ([...] %) i Electrolux ([...] %). Na rynku zamrażarek głównymi konkurentami spółki Fagor-Brandt ([...] %) są Whirlpool ([...] %), Indesit ([...] %) i Electrolux ([...] %).

Produkty do gotowania

- (89) Sprzedaż produktów do gotowania marki Vedette osiągnęła w 2007 r. wartość [5–10] mln EUR, tj. [0,5–1,5] % obrotów grupy FagorBrandt.
- (90) Wstrzymanie wprowadzania do obrotu produktów do gotowania na okres pięciu lat umożliwi tym samym konkurentom wzmocnienie pozycji na rynku kuchenek. Według badania GfK z 2007 r. głównymi konkurentami spółki FagorBrandt, której udział w rynku pod względem wartości wynosi [...] %, na rynku kuchenek we Francji są Indesit ([...] %), Electrolux ([...] %) i Candy ([...] %).

Zmywarki do naczyń

- (91) Sprzedaż zmywarek do naczyń marki Vedette osiągnęła w 2007 r. wartość [5–10] mln EUR, tj. [0,5–1,5] % obrotów grupy FagorBrandt.
- (92) Według badania GfK z 2007 r. głównymi konkurentami spółki FagorBrandt (której udział w rynku pod względem wartości wynosi [...] %) na rynku zmywarek do naczyń we Francji są BSH ([...] %), Whirlpool ([...] %) i Electrolux ([...] %). W konsekwencji wstrzymanie wprowadzania do obrotu zmywarek do naczyń pod marką Vedette umożliwi konkurentom zwiększenie obecności na rynku.

Wnioski dotyczące dodatkowych środków wyrównawczych

- (93) Podsumowując, produkty marki Vedette, których wprowadzanie do obrotu wstrzymano, stanowią [3–5] % obrotów grupy⁽³⁴⁾. Władze francuskie wskazują, że wstrzymanie to będzie wiązało się z poważnymi procesami dostosowawczymi wewnątrz przedsiębiorstwa [...].

⁽³⁴⁾ W 2007 r. stanowiły one [30–40] % obrotów marki Vedette i [4–6] % sprzedaży spółki FagorBrandt w sektorze dużych urządzeń gospodarstwa domowego na rynku francuskim.

6.6.4. Wnioski dotyczące ogółu środków wyrównawczych

- (94) Środki wyrównawcze polegają na wstrzymaniu wprowadzania do obrotu na okres pięciu lat niektórych produktów (do gotowania, chłodzenia i zmywarek do naczyń) marki Vedette⁽³⁵⁾ oraz na zbyciu Brandt Components. Chodzi tu o rzeczywiste (tj. zauważalne), a jednocześnie ograniczone zmniejszenie obecności na rynku. Zmniejszenie to jest więc proporcjonalne do zakresu zakłócenia konkurencji i wymiany handlowej, które przeanalizowano powyżej.
- (95) Komisja uważa więc, że środki te umożliwią uniknięcie nadmiernego zakłócenia konkurencji w rozumieniu pkt 38–40 wytycznych dotyczących restrukturyzacji.

6.7. Pomoc ograniczona do minimum: rzeczywisty wkład nieobjęty pomocą

- (96) Aby możliwe było zezwolenie na pomoc, zgodnie z pkt 43–45 wytycznych dotyczących restrukturyzacji, kwota i intensywność pomocy powinny być ograniczone do ścisłego minimum, koniecznego, aby umożliwić podjęcie restrukturyzacji w świetle istniejących zasobów finansowych przedsiębiorstwa, jego akcjonariuszy lub grupy kapitałowej. Znaczący wkład beneficjentów pomocy w plan restrukturyzacji musi pochodzić z ich środków własnych, włącznie ze sprzedażą aktywów, które nie są niezbędne do dalszego istnienia przedsiębiorstwa lub z zewnętrznych źródeł finansowania na warunkach rynkowych.
- (97) Jak wskazano w pkt 43 decyzji o wszczęciu postępowania, koszty restrukturyzacji, opisane w zgłoszeniu władz francuskich, wynoszą [50–90] mln EUR Są one finansowane w następujący sposób⁽³⁶⁾:

	mln EUR	%
Koszty restrukturyzacji	[50-90]	100
Finansowane z:		
udziału własnego beneficjenta	[0-10]	[...]
wkładu akcjonariuszy	26,9	[...]
pomocy państwa	31	[40-50]

⁽³⁵⁾ Celem tego środka jest wycofanie z rynku odnośnych produktów marki Vedette. Jasne jest więc, że skutki tego środka zniknęłyby, gdyby spółka FagorBrandt przyznała innemu przedsiębiorstwu licencję na produkcję lub wprowadzanie do obrotu tych produktów pod marką Vedette.

⁽³⁶⁾ Decyzja o wszczęciu postępowania wskazywała błędnie, że „udział własny beneficjenta” wynosi 4,6 %, podczas gdy w zgłoszeniu wskazano wyraźnie 4,6 mln EUR.

- (98) W pkt 44 decyzji o wszczęciu postępowania Komisja przedstawia dwie wątpliwości dotyczące tych danych. Z jednej strony Komisja zwraca się do władz francuskich o podanie powodów, dla których nie zaliczyły zwrotu pomocy do kosztów restrukturyzacji. Z drugiej strony Komisja zwraca się o wyjaśnienie charakteru „udziału własnego beneficjenta”.
- (99) Władze francuskie odpowiedziały na tę drugą wątpliwość, wskazując, że „udział własny beneficjenta” składa się z pożyczek bankowych zaciągniętych przez spółkę FagorBrandt na rynku. Uściślają one, że przedsiębiorstwo podpisało w 2006 r. umowę na pożyczki bankowe na kwotę [25–30] mln EUR, zwiększoną w 2007 r. do [30–35] mln EUR⁽³⁷⁾. Zostały one zabezpieczone zapasami produktów gotowych. Komisja zauważa, że chodzi tu o „zewnętrzne źródła finansowania na warunkach rynkowych”, o których mowa w pkt 43 wytycznych dotyczących restrukturyzacji, i że jest to znaczący wkład.
- (100) Jeśli chodzi o pierwszą wątpliwość wskazaną przez Komisję, władze francuskie zauważają, że zwrotu pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem nie można a priori zaliczyć do kosztów restrukturyzacji (ani udziału własnego przedsiębiorstwa będącego beneficjentem w rozumieniu pkt 43 i 44 wytycznych dotyczących restrukturyzacji). Z tego powodu władze francuskie nie zaliczyły go do kosztów restrukturyzacji. Wskazują jednak, że zwrot ten, szacowany na około [25–30] mln EUR (wraz z odsetkami), został oczywiście włączony do biznesplanu dołączonego do zgłoszenia, tak jak wszystkie inne normalne wydatki finansowe. Komisja uważa, że ujęcie zwrotu w biznesplanie jest niezbędne, co miało miejsce w tym przypadku⁽³⁸⁾. Jeśli chodzi o to, czy zwrot ten musi zostać formalnie uznany za koszt restrukturyzacji w rozumieniu pkt 43 wytycznych dotyczących restrukturyzacji, Komisja zauważa, że nawet gdyby tak było, nie zmniejszyłoby to wkładu własnego beneficjenta do poziomu poniżej 50 % wymaganych w pkt 44 wytycznych dotyczących restrukturyzacji. Nawet jeśli zwrot pomocy z odsetkami byłby zaliczony do kosztów restrukturyzacji – które wyniosłyby wtedy około [75–100] mln EUR – doprowadziłoby to bowiem do dalszego zmniejszenia części kosztów restrukturyzacji finansowanej z pomocy i do zwiększenia części kosztów finansowanej przez beneficjenta⁽³⁹⁾ i jego akcjonariuszy. Nie jest zatem konieczne, aby Komisja wypowiadała się w tej sprawie.
- (101) Wątpliwości podnoszone przez Komisję w decyzji o wszczęciu postępowania zostały więc rozwiązane i Komisja stwierdza, że „udział własny beneficjenta” i jego akcjonariusza jest wyższy niż 50 % kosztów restrukturyzacji, co stanowi wymóg wobec dużych przedsiębiorstw określony w pkt 44 wytycznych dotyczących restrukturyzacji.
- (102) Jeśli chodzi o stwierdzenie konkurenta, który zastrzegł sobie anonimowość, że pomoc nie jest ograniczona do minimum, ponieważ spółka FagorBrandt może uzyskać środki od swojego akcjonariusza i od grupy, do której należy, Komisja odpowiedziała na to stwierdzenie już wcześniej w analizie kwalifikowalności przedsiębiorstwa do otrzymania pomocy.
- (103) Ponadto poza weryfikacją przestrzegania formalnego kryterium wkładu własnego powyżej 50 % Komisja oceniła również, czy pomoc jest ograniczona do ścisłego minimum, w szczególności w oparciu o kryteria określone w pkt 45 wytycznych dotyczących restrukturyzacji. Komisja uważa, że ma to miejsce w niniejszym przypadku i że kwota pomocy nie może stanowić „dla przedsiębiorstwa nadwyżki pieniędzy, którą można by użyć do agresywnych działań zakłócających rynek, niezwiązanych z procesem restrukturyzacji”. Komisja zauważa, że po przyznaniu pomocy i po zakończeniu restrukturyzacji grupa będzie nadal w znaczącym zakresie zadłużona.

6.8. Pełna realizacja planu

- (104) Plan restrukturyzacji spółki FagorBrandt, w tym wszystkie zobowiązania Francji, musi zostać wykonany w całości⁽⁴⁰⁾. Komisja żąda informowania jej o postępach w realizacji planu i w wypełnianiu związanych z nim zobowiązań.

7. WNIOSEK

- (105) Pomoc można uznać za zgodną ze wspólnym rynkiem, o ile zostaną spełnione wszystkie nałożone warunki,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Pomoc w wysokości 31 mln EUR, której Francja zamierza udzielić na rzecz przedsiębiorstwa FagorBrandt, jest zgodna ze wspólnym rynkiem na warunkach określonych w art. 2.

⁽³⁷⁾ Pismo władz francuskich z dnia 15 lutego 2008 r.

⁽³⁸⁾ W decyzji z dnia 26 kwietnia 2006 r. dotyczącej pomocy państwa jaką Francja zamierza wdrożyć na rzecz spółki Euromoteurs (Dz.U. L 307 z 7.11.2006, s. 213), Komisja uznała, że fakt, iż przedłożony plan restrukturyzacji nie uwzględniał zwrotu niezgodnej ze wspólnym rynkiem pomocy otrzymanej przez przedsiębiorstwo, stanowił potwierdzenie wniosku, że plan ten nie pozwala na przywrócenie długoterminowej rentowności przedsiębiorstwa.

⁽³⁹⁾ Wszystkie wspomniane wyżej pożyczki bankowe w wysokości [30–35] mln EUR byłyby wtedy zaliczone do wkładu własnego.

⁽⁴⁰⁾ Jak wskazano wyżej, plan restrukturyzacji rozpoczął się w 2004 r., a większość środków restrukturyzacyjnych została dotychczas wdrożona.

Artykuł 2

1. Władze francuskie są zobowiązane wstrzymać wypłatę na rzecz przedsiębiorstwa FagorBrandt pomocy, o której mowa w art. 1 niniejszej decyzji, do chwili skutecznego odzyskania od spółki FagorBrandt pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem, o której mowa w decyzji 2004/343/WE.
2. Plan restrukturyzacji spółki FagorBrandt, o którym Francja powiadomiła Komisję dnia 6 sierpnia 2006 r. ⁽⁴¹⁾, zostaje wykonany w całości.
3. Spółka FagorBrandt wstrzymuje wprowadzanie do obrotu produktów do chłodzenia, gotowania i zmywarek do naczyń marki Vedette na okres pięciu lat, który musi rozpocząć się najpóźniej siedem miesięcy od dnia notyfikacji niniejszej decyzji.
4. W celu zapewnienia monitorowania warunków określonych w ust. 1–3 niniejszego artykułu Francja poinformuje Komisję, za pomocą rocznych sprawozdań, o stanie zaawansowania restrukturyzacji spółki FagorBrandt, o odzyskaniu pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem, o którym mowa

w ust. 1, o wypłacie pomocy zgodnej ze wspólnym rynkiem i o wdrożeniu środków wyrównawczych.

Artykuł 3

W terminie dwóch miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji Francja poinformuje Komisję o środkach, które zostały podjęte w celu zastosowania się do niniejszej decyzji.

Artykuł 4

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Francuskiej.

Sporządzono w Brukseli, dnia 21 października 2008 r.

W imieniu Komisji
Neelie KROES
Członek Komisji

⁽⁴¹⁾ Błąd pisarski: powinno być „2007” zamiast „2006”.